

GEN504

Metodologie výzkumu genderové problematiky

semestr: jaro 2015
kód kurzu: GEN504
vyučující a kontakt: PhDr. Iva Šmídová, Ph.D., pracovna 3.52, tel: 549 497 090;
krizala@fss.muni.cz
Mgr. Petr Fučík, Ph.D., kancelář 3.18, tel. 549 493 871; fucik@fss.muni.cz
konzultační hodiny: bezprostředně po výuce v kontaktních dnech nebo po domluvě e-mailem
kontaktní dny: sobota 21. 2., pátek 20. 3. a sobota 25. 4. 2015, čas 10.30 – 11.45 v U35;
v pátek 20. 3. v U24 – dle aktuálního rozvrhu na webu FSS MU

Kurz seznamuje posluchače/ky s logikou empirického výzkumu v sociálních vědách a přibližuje jeho základní výzkumné strategie. Přináší informace o transformaci a redukci informací v sociologickém výzkumu, poukazuje také na limity empirického zkoumání, čímž umožňuje kritické využití výsledků výzkumu pro společenskou praxi. Kromě kvantitativního výzkumu budou studenti/ky seznámeni i s teorií a metodami kvalitativního výzkumu, přičemž bude zdůrazněn přínos propojení obou výzkumů. Kurz je zakončen zkouškou.

HODNOCENÍ:

- Rešerše literatury I max. 15 bodů
- Rešerše literatury II max. 15 bodů
- Závěrečný test max. 70 bodů
- K úspěšnému absolvování kurzu je nutno splnit všechny tři podmínky a získat minimálně 60 bodů

POVINNOSTI

- Dvě rešerše na vybraná témata z literatury předepsané ke kurzu (rozsah 3 normostrany = 5400 znaků vč. mezer +- 10 %) Vyžadován je souvislý text zpracovaný na základě literatury na zadané téma. Je možné si vybrat dvě z následujících témat 1) filozofické základy vědeckého přístupu a jejich feministická kritika; 2) principy kvantitativního výzkumu a feministické impulsy v kvantitativní metodologii; 3) techniky založené na rozhovoru a jejich využití v genderových studiích nebo 4) kvalitativní výzkum a jeho paradigmaty ve feministické reflexi

Zadání probereme v druhé hodině (20. 3.)

Odevzdání: rešerše I do 13. 4. 2015 a II do 11. 5. 2015

1. Epistemologické a filozofické základy

Počátky filozofie vědy. Racionalismus, empiricismus, pozitivismus. Charakter vědeckého přístupu. Věda versus zdravý rozum. Přírodní versus sociální vědy. Metodologie, epistemologie a metoda. Paradigma. Normální věda.

Literatura:

- Disman, M. 1993. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum. (1-30)
- Popper, Karl R. 1998. *Život je řešení problémů. O poznání, dějinách a politice*. Praha: Mladá fronta. (Teorie vědy ve vývojově-teoretickém a logickém pohledu, 14-40)

VÝUKA + KONZULTACE 1 21. 2. 2015

FSS, učebna U35

2. Pojetí sociálněvědního výzkumu.

Multiparadigmatičnost sociologie. Povaha sociálních jevů. Kauzalita v sociálních vědách. Přirozený systém.

Literatura:

- O'Connell Davidson, Julia, Layder, Derek. 1994. *Methods Sex and Madness*. London: Routledge. kap. 1: Social research and everyday life s. 1 – 28.
- Babbie, E. 2001. *The Practice of Social Research*. Belmont: Wadsworth Publishing Copany. (68-87).

3. Metodologická paradigmata, feministické proudy v metodologii.

Idiografický a nomotetický model vědy. Kvalitativní a kvantitativní výzkum. Pozitivismus, neopozitivismus, konstruktivismus. Androcentrismus vědy.

Literatura:

- Babbie, E. 2001. *The Practice of Social Research*. Belmont: Wadsworth Publishing Copany. (41-67)
- O'Connell Davidson, Julia, Layder, Derek. 1994. *Methods Sex and Madness*. London: Routledge. kap. 2: Dimensions of social research s. 29 – 60
- Hesse – Biber, Sharlene Nagy, Yaiser Michelle L. 2004. *Feminist Perspectives on Social Research* New York: Oxford Univeristy Press. Kap. 1: Feminist Approaches to Research as a Process. s. 3 – 26.

4. Principy kvantitativního výzkumu

Hypotézy. Proměnné. Konceptualizace. Operacionalizace. Měření. Indikátory. Respondent/ka. Typy výběru vzorku. Definice populace a výběr vzorku. Základní populace a vzorek.

Literatura:

- Disman, M. 1993. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum. (56 - 91)
- O'Connell Davidson, Julia, Layder, Derek. 1994. *Methods Sex and Madness*. London: Routledge. kap. 3: Official statistics and social research s. 61 – 82.

5. Kvantitativní techniky sběru dat

Rozhovor, survey, experiment. Formulace otázek a konstrukce výzkumného nástroje, metody jeho distribuce a práce tazatelů v terénu.

Literatura:

- Disman, M. 1993. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum. (140-176)
- O'Connell Davidson, Julia, Layder, Derek. 1994. *Methods Sex and Madness*. London: Routledge. kap. 4: The survey method s. 83 – 115.

VÝUKA + KONZULTACE 1 20. 3. 2015

FSS, učebna U24

6. Kvalitativní výzkum a jeho logika

Induktivní metoda. Terénní výzkum. Zúčastněné pozorování.

Literatura:

- Disman, M. 1993. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum. (283-322)
- Silverman, D. (2005): *Ako robiť kvalitatívny výskum*. Praktická príručka. Bratislava: Ikar. (prolistovat)

7. Kvalitativní výzkum a jeho techniky I

Techniky založené na rozhovorech. Rozhovor jako interakce. Konverzační partnerství. Data a jejich záznam.

Literatura:

- Disman, M. 1993. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum. (283-322)
- O'Connell Davidson, Julia, Layder, Derek. 1994. *Methods Sex and Madness*. London: Routledge. kap. 5: Interviewing s. 116 – 147.
- Silverman, D. (2005): *Ako robiť kvalitatívny výskum*. Praktická príručka. Bratislava: Ikar. (prolistovat celé)

ODEVZDÁNÍ PRVNÍ REŠERŠE 13. 4. 2015

8. Kvalitativní výzkum a jeho techniky II

Techniky bez interakce. Pozorování, analýza dokumentů a další.

Literatura:

- O'Connell Davidson, Julia, Layder, Derek. 1994. *Methods Sex and Madness*. London: Routledge. kap. 7: Ethnography and qualitative analysis s. 164 – 185
- Silverman, D. 2005: *Ako robiť kvalitatívny výskum. Praktická príručka*. Bratislava: Ikar.

9. Kvalitativní analýza dat

Provázanost teorie a analýzy. Atlas/Ti. Kódování. Zhuštěný popis

Literatura:

- Konopásek, Z. 1997. Co si počít s počítačem v kvalitativním výzkumu? Program Atlas/ti v akci. *Biograf* 12.
- Geertz, C. 2000. *Interpretace kultur*. SLON: Praha. (13-42)

VÝUKA + KONZULTACE 3 25. 4. 2015

FSS, učebna U35

10. Etika + Nové trendy v metodologii

Etické otázky, témata a problémy sociologického výzkumu. Zásady prezentace výzkumných dat, náležitosti publikace. Smíšené metody, Diskursivní analýza,

Literatura:

- O'Connell Davidson, Julia, Layder, Derek. 1994. *Methods Sex and Madness*. London: Routledge. kap. 8: Documentary sources and textual analysis s. 186 – 208.
- Reinharz, Shulamit. 1992. *Feminist Methods in Social Research*. New York: Oxford University Press. Kap. 12: Original Feminist Research Methods s. 214 – 239
- Babbie, E. 2001. *The Practice of Social Research*. Belmont: Wadsworth Publishing Company. (466-490)

ODEVZDÁNÍ DRUHÉ REŠERŠE 11. 5. 2015